

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Deželni zbor kranjski.

(IV. seja dne 9. decembra 1885.)

(Konec.)

Poslanec dr. Dolenc kot Notranjec in rojak tistih krogov, katerim je ta postava namenjena, pozdravlja z veseljem potrjenje te postave, vjema se popolnem s predlogom g. poročevalca, da se izreče zahvala deželni vladi, prav za prav pa gosp. predsedniku baronu Winklerju samemu. Predlog jednoglasno vsprejet.

Predlog, da se vzame poročilo deželnega odbora v tej zadevi na znanje se odobri.

Posl. Faber poroča o deželnozborskem poročilu zaradi strožjega postopanja vladnih organov pri puštošenju gozdov in izraža željo, naj bi se poleg denarnih kazni v takih slučajih kaznovalo tudi z zaporom.

Deželni predsednik baron Winkler izjavlja, da je vsled lanskega sklepa deželnega zbora že naročil c. kr. okrajnim glavarstvom, naj na vse gozdarske zadeve obračajo pozornost in v tej zadevi jako strogo postopajo.

Poslanec Faber poroča v imenu gospodarskega odseka o poročilu deželnega odbora, naj bi se razširile po državi vzdrževane gozdne drevesnice po deželi in se ustanovljale posebno v političkih okrajih Postojina in Logatec.

Deželni predsednik baron Winkler naznaja, da je o tej zadevi že naročil c. kr. okrajnim glavarstvom. Razen treh so že vsa druga poročala. Kakor hitro dojdejo poročila zadnjih treh, bodo se stavili predlogi pri c. kr. kmetijskem ministerstvu, da se dovoli podpora za nove drevesnice.

Poslanec Faber izjavlja gospodu deželnemu predsedniku za odlično podporo v tej toli važni zadevi zahvalo, kateri deželni zbor pritrdi.

Poslanec Faber poroča v imenu gospodarskega odseka o prošnji okrajnocestnega odbora v Velikih Laščah glede preložitve neke ceste. Poročevalec predlaga, naj se v zmislu § 49. deželne postave za vzdrževanje cest izroči prošnja v rešitev deželnemu odboru, ko bi pa treba bilo, se deželni odbor pooblašča, da v ta namen dovoli podporo iz deželnega zaklada. Vsprejeto.

Poslanec baron Schwegel poroča v imenu finančnega odseka o znižanju stroškov za postrežbo in oskrbovanje umobolnih v Ljubljani in na Studenci.

Predlog gre na to, da se deželnemu odboru dovoli, naj sklene zopet novo pogodbo z usmiljenimi sestrami zastran oskrbovanja in hrane v blaznici na Studenci in v Ljubljani. Povrnili pa se bodo oskrbovalni troški v stari blaznici v Ljubljani za osobo na dan s 22 kr.; v blaznici na Studenci s 24 kr., s 25 kr. pa le, dokler se ne sezida kuhinja za pranje in sušenje. Tudi povrnitev stroškov za bolnike v teh dveh blaznicah se ima znižati. Za hrano v tretjem razredu določi se jedilni list, in ima zdravniško vodstvo na sestavo jedilnega lista v določenih rokih z ozirom na zdravstvene ozire potrebni upliv. Deželni odbor ima nalog, da sklene novo pogodbo kakor hito mogoče, ko bi pa ne bilo mogoče skleniti za deželo vspešne pogodbe, naj se usmiljenim sestram odpove.

Poslanec dr. vitez Bleiweis Trsteniški naglašja, da je že v zadnjem zasedanju deželnega zbora priporočal lastno režijo in to bi bilo najbolje. Povsod se oskrbujejo blaznice ceneje, nego v Ljubljani in na Studenci, in vendar je živež pri nas dokaj cenejši nego drugod. Z dr. Vošnjakom pregledala sta hrvaško blaznico v Stenjevci in tam natančno poizvedela, da je vse ceneje nego v Ljubljani. V Stenjevci stoji blazen deželo na dan z vso upravo, ki pa je v vsem, v hrani, v obleki itd. dosti obilnejša nego pri nas 49 80 kr., v Ljubljani in na Studenci pa 78 08 kr. Tudi drugi in prvi razred je v Ljubljani in na Studenci dosti dražji nego v Stenjevci. In vendar bi se lahko ceneje delalo, zlasti ker je pri nas dokaj več lastnega zemljišča, kakor v Stenjevci. Govornik misli tedaj, da je bil njegov lanski predlog, da se upelje lastna režija popolnem utemeljen. V obče pa podpira predloge finančnega odseka.

Poslanec Detela ugovarja načelom predgovornika

Poslanec dr. Vošnjak podpira predloge finančnega odseka, ker so dobro osnovani temelj deželnemu odboru, kako ima razpravljati z usmiljenimi sestrami. Da se sklene, da se pogodba odpove, ima deželni odbor že proste sklepe. Prihranilo se je

lansko leto 4000 gld., sedaj ko so se cene i za Studenec znižale, ni dvomiti, da se bode prihranilo deželnemu zakladu dokaj več. Izdalo se je za bolnišni zaklad zadnje leto res dokaj več, ali mnogo višji so bili i dohodki, torej razloček pač ni velik.

Poročevalec baron Schwegel naglašja, da se je zadnje leto prištedilo pri tem zakladu 8000 gld., drugo leto pa se bode še dokaj več. Potem se predlogi finančnega odseka vsprejmo.

Za zgradbo perilnice in sušilnice v blaznici na Studenci dovoli se 3600 gld.

Poslanec baron Schwegel poroča v imenu finančnega odseka o znižanju cen za režijo in hrano bolnikov v splošni bolnici Ljubljanski. 14 1/2 kr. se sme dovoliti za režijo za bolnike, sploh pa se ima razpravljati na podlagi jedilnih določil, kakeršni bodo veljavni za blaznico v Ljubljani in na Studenci. Ako se pa to ne more doseči, naj deželni odbor usmiljenim sestram odpove in stavi deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju dotične predloge, da se pogodba usmiljenim sestram odpove v občni bolnici in nasvetuje, da se upelje lastna režija. Predlog se vsprejme.

Poslanec baron Schwegel poroča potem še o prošnji ribiškega društva kranjskega za podporo. Poročevalec naglasja, da prejšnje vodstvo tega sicer jako koristnega društva ni ničesar storilo v prosep ribarije. Sedanje vodstvo pa je jako delavno, zato nasvetuje, da se mu dovoli 30 gld. podpore, razven letnega doneska, katerega dežela plačuje 10 gld. Predlog soglasno obvelja in se seja potem ob 1 1/3 uri popoldne sklene.

Poročilo deželnega odbora kranjskega o združenji nekaterih zemljišnih parcel občine Spodnje Siške z mestno občino Ljubljansko.

(Konec.)

Iz prej omenjenega proračuna je dalje razvidno, da ima občina od lova letnega dohodka 65 gld.

Celo ozemlje občine Spodnješišenske meri 596 oralov 587 □° (= 243 1853 hektar.) in svet, ki bi se ločil, blizu 135 oralov 1000 □° (= 78 5 hektar.), tedaj bi občina tudi pri prihodku od lova zgubila vsako leto blizu 16 do 20 gld.

LISTEK.

Nečisto žganje in alkoholizem.

(Dr. Baer: „Die Verunreinigungen des Trinkbranntweines, insbesondere in hygienischer Beziehung.“)

V pravični borbi, katera se sedaj obrača proti žganjepitju, se rabi skoro samo to orožje, da se uživanje žganih pijač omejuje, to n. pr. s tem, da se nanje nalagajo visoki davki, da se zmanjšuje število pivnic itd. Druga stran tega vprašanja pa, kako bi se ljudje, ki žganje pijó, obvarovali slabih nasledkov gledé na svoje zdravje, premišljevala se je dosihdob le malo kaj. V tem oziru zasluži našo pozornost, gori omenjeni članek, ki ga je v Nemčiji v časopisu za zdravoslovje obelodanil sloveč zdravnik dr. Baer.

V vseh alkoholnih pijačah, v vinu, v pivu, tako tudi v žganji je stimulujúci princip povsodi jeden in isti, toda razlika se kaže velika v nasledkih, ki navstanejo po zlorabi teh pijač. Dognana stvar je, da prikazni alkoholizma le tam nastopajo, kjer se žganja použiva zelo veliko, da pa teh prikazni ni veliko in tudi ne tako hudih po krajih, kjer ljudstvo pije vino ali pivo.

Nekoliko je temu kriva različna koncentracija „aethalkohola“, kateri se nahaja v mamljivih pijačah. Tega je v vinu primeroma malo, v žganji pa ga je neprimeroma več. Čim bolj pa alkohol pride koncentrovan v krv, toliko kvaronosniši je za posamezne organe, do katerih dospe. Razlika pa zlasti navstane potem, ker so „aethalkoholu“ v posameznih pijačah primešani še drugi alkoholi in odrodki, snovi, ki imajo skoro isti izvor in isto skladbo, ki pa na organe telesa zelo raznovrstno in deloma tudi jako kvarljivo uplivajo. Zlasti so to primesi, znane pod imenom patoka (Fusel), ki zlasti prouzročujejo pijanske bolezni. Sloveči preiskovalci so stvar poskušali na živalih in našli so, da očiščeno žganje nič ali le čisto malo pokvari organe, žganje pa, ki ima v sebi patočne primesi, učine iste anatomske premembe v živalih, kakeršne se opazujejo pri ljudeh, ki so za pijanostjo umrli. Kolikor je tacih snovi torej v posameznih alkoholnih pijačah, potem se tudi ravna njih protizdravi upliv na posameznega in na vse prebivalstvo. V nespridenem vinu, v čistem pivu je le „aethalkohol“, toda žganje je zelo pokvarjeno s patočnimi primesmi, posebnost tisto, ki se dela od repe in krompirja. Poskušnje na pse so pokazale, da je krompirjevec

najbolj nevaren. A pokazalo se je tudi, da izgubi svojo nevarnost in je le toliko kvarljiv kakor vinsko žganje, ako je tako očiščen, da v njem ostane le še „aethalkohol“. Po tem je jasno, zakaj so nasledki pijančevanja tam tako raznovrstni in kvaronosni, kjer prav veliko majhnih žganjarnic spirit kuba in kjer se žganje pije, ne da bi bilo kaj posebno očiščeno od strupenih postranskih snovi.

V Švici se res zategadelj tako množi pijančevanje, ker je preveč majhnih žganjarnic, ki ostrupujejo prebivalstvo s slabimi fabrikati. „Poglavitna nadloga“, piše najnovejšo poročilo zveznega sveta (1884) „tiči v kakovosti našega žganja. Ker se pri nas žganje kuha v malem, nerazumno in nepopolno, to dobivamo strupeno žganje, ki je posebno krivo žalostnih prikaznij; čaka nas slaba bodočnost, če se nam ne posreči, odstraniti to pogibeljno pijačo in nadomestiti jo z boljšo.

Če pa je dokazano, da te primesi zelo pomnožujejo kvaro alkoholove zlorabe, ne sme se tudi dovoljevati prodaja žganja, katero ni čisto.

V Nemčiji se je zakonodavstvo jelo brigati za čistost vina in piva. Brani se, da sploh k tej pijači ne pridejo snovi, iz katerih bi se mogli razviti tuji, zdravju škodljivi alkoholi. Če se pivo varí,

Cela letna zguba bi znašala torej malo več od 500 gld. vsako leto.

Če se pa pomisli, da občina Spodnješišenska pobira skupaj z Gorenješišensko občino 25% doklad na neposredni davek v pokritje stroškov za zidanje nove šole, tedaj izvanredno in izjemno doklado, katera bode kmalu prenehala, zniža se njena zguba le na peti del navadne 3% ne doklade z 255 gld. 72 kr., t. j. na malo več od 50 gld. in z zgubo pri lovu vred na blizu letnih 70 gld.

Gospod Withalm se brani zaradi tega, ker se boji, da bode moral potem, več doklade plačevati od svojega posestva, kakor sedaj, in ker ne bode mogel tako dobro oddajati kletij v Kolizeji, ker bi ta potem spadal v rëjon mestnega užitninskega davka. — To je res. Toda, kjer se gre za občni blagor, tam se ne more ozirati na koristi posameznih.

Ni lahko uvidno, da bi vlada iz ozirov državne uprave nasprotovala združenju mestnega Podturnskega sveta in bližnjih parcel z mestom, kajti gledé katastra, gledé zemljišnih davkov in gledé zemljišnih knjig se ne vidijo nikakoršne zapreke. Tudi gledé domovne pravice prebivalcev Podturnskega ozemlja ni najti nikakega zadržka, ker so večinoma Ljubljanci.

Iz vsega tega je jasno, da ni nikakoršnih težav niti v javnem, niti v zasobno-pravnem oziru, da bi se Podturnski svet in bližnje parcele ne uvrstile v mestno ozemlje.

Kakor je mestno zastopstvo prej uže večkrat poskušalo potom sporazumljenja pripraviti Spodnješišensko občino do tega, da bi odstopila zemljišča grada Tivoli in nekaj drugih parcel, tako je tudi v seji dne 7. aprila 1885 mestni odbor sklenil in dal magistratu nalog, da o tej zadevi še jedenkrat stopi v dogovor s Spodnješišensko občino.

Ali tudi zdaj je bilo to brez vspeha, ker je občinski odbor Spodnješišenski v svoji seji dne 25. oktobra 1885 sklenil, da ne odstopi nobene parcele, ker bi veliko zgubo trpela, ko bi najboljši davkoplačevalci iz občine se ločili.

Ker bi ta ločitev, kakor je dokazano, ne zmanjšala dohodkov občine „Spodnja Šiška“ zelo in bi sedaj ta občina gotovo toliko zgube ne imela, kakor bi jo veljalo, ko bi ona spolnovala one dolžnosti, katere ji nalaga zakon, in ker deželni odbor mora pritrditi, da so zahteve mestnega odbora opravičene, zato tudi z ozirom na navedene uzroke predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Sledeči načrt zakona o preuredbi meje občine Spodnja Šiška okraja Ljubljanske okolice in pa mestne občine Ljubljanske se odobruje.

2. Deželnemu odboru se naroča, temu načrtu pridobiti Najvišje potrjenje.

V Ljubljani 2. decembra 1885.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. decembra.

V českem deželnem zboru predlagal je poslanec dr. Trojan zastran rabe jezikov v javnih uradih, da deželni zbor vlado naprosi, da v tej zadevi zaukaže: 1. da bode pri vseh javnih uradih in sodiščih 1. stopinje oni jezik uradni jezik, kate-rega govori večina dotičnega okraja; 2. da bosta

ne sme se mestu žitnega sladu dodajati krompirjev skrob, zato ne, „ker skušnja pri žganji uči, da krompirjev slador, kadar vre, patočna olja dela. Izmej teh gotovo „amylalkohol“ najhujše deluje proti človeškemu organizmu. Ta posebno naredi, da se delj časa čuti glava težka in tesna ter omračena“.

Če se pri vinu in pivu skrbi, da v njem ni nadomestil ter prinesl, ki so zdravju kvaronosne, zakaj bi se jednakožne delalo z žganjem?

Poprej se kaj tacega ni moglo terjati, ker se žganje ni dalo prav tako očistiti, kakor bi bilo treba. Danes ta dan pa je tehnika poskrbela potrebne pripomočke. Vrh tega piše dr. Baer, da žganje že izgubi učinke svoje alkoholne nečistosti, ako le ni v njem več postranske snovi, kakor 0.3%.

Druga težava pa je ta, kako bi se nadzor imel nad tem. Za to bi bilo treba postopka, s katerim bi se v praksi hitro in lahko dokazalo, koliko in kakšne je v pijači nečistosti, postopka, ki bi ga vsak uradnik hitro rabiti znal. Pravega navodila za to še ni. Vender pa sta Sternberg v Stockholmu in Savalle v Parizu objavila način, ki sicer ni na znanosti osnovan, ima pa to vrednost, da se jako lahko obrača, in da rešuje naloge, ki

pri uradih, katerih delokrog se razsteza na več okrajev ali pa na celo deželo, oba deželna jezika jednakopravna; 3. da se v občevanji z državnimi oblastvi, sodišči in deželnimi predstojništvu rabi oni jezik, ki je po navedenih načelih uradni jezik, kjer sta pa oba jezika jednakopravna, pa oni jezik, v katerem se je obravnavalo s strankami; 4. in da se bodo privatne zadeve uradno reševale v onem jeziku, v katerem so se prvotno uložile. — Pri mestnih volitvah v Pragi so nemški kandidati dosegli precejšnje manjšine, jeden bode celo voljen, ker je za štiri sedeže prišlo 5 Nemcev in samo 3 Čehi v ožjo volitev. Nemci bodo tedaj imeli v Praškem mestnem zboru jednega zastopnika. Ta vspeh je jako razveselil nemške liberalce, ker bodo sedaj lahko trdili, da Praga ni čisto česko mesto.

Kako da Poljaki umevajo narodno jednakopravnost, je vodja Rusinov Romančuk dobro pojasnil v **gališkem** deželnem zboru. Na vse mogoče načine skušajo preprečiti osnovo rusinskih šol. V Javorovu je mej 9058 prebivalci 5433 Rusinov in vendar ni nobene rusinske šole. — Šolski odsek deželnega zbora je na silno priganjanja rusinskih poslancev sklenil deželnemu zboru priporočati, da se osnujejo rusinske šole v vseh mestih, v katerih biva nad 3000 Rusinov. Bode li deželni zbor temu pritrdil, še ni gotovo. Sicer bodo pa Poljaki še nadalje ovirali ustanavljanje rusinskih šol, ako bode deželni zbor tudi vsprejel odsekov nasvet.

V **dolenjeavstrijskem** deželnem zboru predlagal je Melški opat, da se dušnim pastirjem da virilni glas v krajnih šolskih svetih. Ta predlog bode tudi vsprejet, ker se je posrečilo opatu zanj pridobiti več liberalcev.

Kakor se govori bode namestnik načelnika generalnega štaba F. M. L. baron Cornaro imenovan **dalmatinskim** namestnikom. Baron Cornaro preživel je svoja mlada leta v Dalmaciji in tedaj pozna razmere te dežele. To poznanje mu pa bode težko kaj koristilo, ker so se razmere dosti premenile, odkar se je prebivalstvo začelo bolj zavedati in potezati za svoje narodne pravice.

Na **Ogerskem** so se divji zakoni zlasti v nižjih razredih jako pomnožili. Tem žalostnejše je, da se množe taki zakoni tudi mej sorodniki. Samo v Bács-Szerénsejki podžupaniji je 206 taci zakonov. Vlada se je sedaj začela baviti s to zadevo in pričakovati je strožjih naredb proti divjim zakonom.

Vnanje države.

Komisija, katero odpošljejo vevlastij na **srbsko-bolgarsko** bojišče, da določi demarkacijsko črto, bode sestavljena iz sledečih članov: avstrijskega podpolkovnika grofa Rosenberg-Orsinija, nemškega podpolkovnika grofa Wedela, ruskega polkovnika barona Kaulbarsa, italijanskega podpolkovnika barona chevaliera Alberta Cerutti-ja, francoskega podpolkovnika grofa de Sallesa in angleškega polkovnika Reith-Fraiserja. Turčija bode poslala tudi jednega višjega častnika k tej komisiji. Turški zastopnik bode iz Carigrada naravnost odšel na bojišče. Predsednik tej komisiji bode ruski zastopnik kot najstarejši po svojem činu. — Načelnik topništva v Vidinu poslal je na uredništvo ruskega lista „Novosti“ 11. t. m. brzojavko, da so Bolgari po šestdnevnem trdem boju uničili srbsko topništvo pri Vidinu. Trije srbski topovi so se razleteli na kose in so Srbi sploh popolnem poraženi. Poveljnik, kateri se je podpisal s svojim imenom, pošilja hkratu v imenu bolgarskih častnikov, kateri so obiskovali vojno šolo v Peterburgu, kolegijalni pozdrav Peterburškim tovarišem. Čudno je, da o teh bojih ni bilo niti iz Sofije, niti iz Belega grada nobenega poročila, zagadelj mislimo, da je še treba počakati, če se ta vest obistini.

Bolgarski knez Aleksander prišel je nekda, kakor se poroča nekemu Dunajskemu listu iz Peterburga zopet pri carji v milost. Za kneza se je

so za prakso najvažnije in najpotrebnejše. Postopek se na to opira, ker „aethylalkohol“, ako se zmeša s koncentrovano žepeno kislino, svoje barve nič ne premeni; drugače pa je, če je vmes kaj patoke, ker tedaj se tekočina porumeni, ali če je zelo nečista, celo porjavi. Po tem se hitro in lahko zazna, ali je žganje sploh nečisto ali ni in ali je treba natančneje razstavno preiskati. Na Švedskem je po postavi iz leta 1869 prepovedano prodajati žganje ki je poddelano s kvarljivimi snovmi ali ki ni očiščeno; nadzira pa se po opisanem načinu že več let z velikim pridom. Pokazalo se je tudi na Švedskem, da so bolezni, kakor blaznosti, delirium tremens, samomori, sploh bolezni, katere izvirajo od kroničnega alkoholizma, zelo pojenjale, odkar se skrbi, da se pije le očiščeno žganje.

Pri nas v Avstriji se pa nič ne ve, kakšen strup v strupu narodi pijó. Zelo domoljubno in človekoljubno bi bilo, ako bi se tudi naše javno mnenje začelo zanimati za zdravstveno stran žganjepitja, kakor sploh ostalih pijač in tudi jestvin. Tu so nam druge države že za nekoliko glav naprej; nam je toliko laglje doiti jih, ker nam znanost že kaže primoke in pota. Zanimajmo se torej za to!

D.

pri carji posebno potegovala carica, Marija Feodorovna. Vendar bilo je treba celih štirih tednov, da se je potolazila carjeva jeza. Že pred štirimi tedni prišlo je knezovo opravičevalno pismo v Peterburg, katero je po uplivnih osovah prišlo v roko carici. Car s prva ni hotel nič slišati o tem pismu, in še le na silne prošnje carice je dovolil, da se mu je prečitalo. Daljnim prošnjam carice se je posrečilo omečiti srce carja, da je odpustil knezu Aleksandru. Sedaj v Peterburgu samo premišlujejo, kako bi rehabilitovali zopet kneza. Občevanje mej južno Rusijo in Bolgarijo je jako živahno. Po posredovanji Slavjanskega Blagotvoriteljnega Obščestva pošiljajo v Bolgarijo na tisoče stotov suharja, nadalje šotore, kožuhe in druge za vojno potrebne stvari. Pa tudi so nekda v Peterburgu voljniji priznati zjedinenje. Po drugih poročilih pa Rusija še vedno zahteva status quo ante v Vzhodnji Rumeliji.

Povedali smo že bili, da je general Durnovo, ki je predsednik Blagotvoriteljnega Slavjanskega Obščestva bil dobil od **ruskega** carja ukor zaradi svojega govora v tem društvu. Cenzura je prepovedala izdajo tega govora, pozneje pa preklcala prepoved. Govor se bode sedaj tiskal v več tisoč iztisih in razposlal mej narod. — Strategična železnica do Askabada je dodelana 7. novembra po pravoslavnem koledarji. Ta železnica se je delala z nenavadno hitrostjo. 7. avgusta so začeli pri Kisel-Arvatu pokladati prve relse in čez 120 dnij bilo je 216 vrst železnice narejene. Delo te železnice ovirale so razne naravne zapreke kakor slaba tla, pesek, pomanjkanje vode in gozdov, pa vse to je premagala ruska energija. Da se je ta železnica delala s tako hitrostjo, kaže, da Rusija še ne misli, da je afgansko vprašanje rešeno.

Poročila, da se Gladstone pogaja z Irci, so nekda izmišljena. Kakor se zatrjuje, ne bodo **angleški** liberalci preveč se poganjali za prijateljstvo Irciev, ker bi slednji v tem slučaju utegnili preveč zahtevati. T. P. O' Connor, jeden najveljavnejši član irske stranke, izjavil se je nedavno, da Irci neso pridobili samo 86 sedežev, ampak tudi na Angleškem preprečili izvolitev 65 liberalcev. Irci bodo v parlamentu zahtevali, da se Irskej da podobna nprava, kakor jo ima Kanada. Noben Irec ne sme biti v angleškem parlamentu, Irska ne sme plačevati nikakih doneskov za angleško državo in tudi ne prevzeti nikakega dela angleškega državnega dolga. Angleži bodo javaljne najedenkrat hoteli toliko Ircem privoliti.

Po poročilih iz **Sudana** je tamošnji položaj jako kritičen. Ustaja se je razširila po vsem Sudanu. Bati se je podobne katastrofe, kakeršna je bilo uničenje vojske Hick paše. Angleško vojsko pri Košaji so od vseh strani obkolili ustajniki. Angleška vlada je zaukazala, da se takoj odpošljejo trije polki v Afriko. Dvomljivo je pa, da bi ta pomoč prišla še ob pravem času.

Dopisi.

Iz Zagreba 15. decembra. [Izviren dopis.] (Srbsko delovanje. — Reka. — Volitev v I. okraji Zagrebškem. Baron Rukavina svojim volilcem. — Konečna obravnava proti dr. Davidu Starčeviću in Josipu Gržaniću.) Dolgo Vam že nisem ničesar poročal. Ni čudo. O takih razmerah, ko so sedaj pri nas, izgube tudi časnikarski volenterji veselje do dela.

Sabor naš ima že tri tedne v razpravi zakonske načrte o reorganizaciji uprave. Isti prizori, ko v odboru, vršé se sedaj tudi v plenumu zbora. Opozicija ugovarja, amenduje, protestuje; — a vse zastonj: „narodna stranka“ sklenila je vsprejeti vladine predloge tales quales. Najboljši argument za to ali ono spremembo — in naj se tiče tudi le juridične redakcije — ne izdâ; večina je gluha za vse, kar prihaja od opozicije, pač pa ima nenavadno tanka ušesa za vladino prišeptavanje. Razložek med sedanjimi razpravami in onimi, ki so se vršile prej v odborovih sejah, je le ta, da je v poslednjih ugovarjal le Zorić, v saboru pa da se z uma svitlimi meči bore proti osnovam vsi poslanci opozicije jeden za drugim.

Pač je večina mnoge iz njih že izključila; a to jej ne pomaga ničesar, kajti izpodbudila je s tem ostale poslance k večjej ustrajnosti.

Najzanimivejši boji, ki so se v saboru vršili gledé novih zakonskih načrtov, bili so boji za Reko. Leta in leta ptizadevajo se že Madjari, da bi od Hrvatov izposlovali priznanje izključnih svojih pravic do tega dražestvenega biserja ob hrvatskem morji; falsifikovali so za to nagodbo; snovali na Reki samej po podkupljeni sodrgi demonstracije proti Hrvatskej; provokali Hrvatskej neprijazne sklepe v mestnem municipiji Reškem; prosili, mole-dovali so okolu raznih većin v hrvatskem saboru; grozili so konečno — a vse zastonj. Še celo med Vakanovičevimi propalicami in Rauchovimi madjaroni ni se našel nikdo, ki bi se bil drznil pred narod stopiti in reči: dajmo Reko Madjarom.

Konečno pa je ban Khuen-Héderváry našel način praktične rešitve te zadeve. Sklenil je premestiti vse hrvatske urade z Reke. Vedno poslušna večina udala se mu je. Da je o velikih posledicah tega svojega koraka bila dobro poučena, o tem ni dvojbe, a pred narodom vsaj svoj postopek lahko zagovarja in opravičuje s tem, da Reke naravnost ni odstopila, temveč, da je ravnala bona fide. Bode li tako opravičevanje kaj hasnilo, pokazala bode bližnja bodočnost.

Opozicija je najboljšje svoje govornike poslala v boj, da bi preprečila preselitev podžupanije z Reke v Ogulin. A niti državniško promišljeni govorci Jovana Živkovića, niti tehtni razlogi dr. Sime Mazzure, niti rodoljubnega ogorčenja polni protesti dr. Erazma Barčiča niso pomagali; ona nevidna, a dobro znana moč, katera električne iskre jednako galvanizuje o času davno že v Pešti naprej določenega glasovanja sedanjo saborsko večino, storila je tudi tu svojo dolžnost. Županija mora z Reke.

Še jedenkrat poskusila je opozicija formalno obvarovati prava Hrvatske do Reke. Tedaj namreč, ko je bila v razpravi zakonska osnova o preustroju mestnih uprav. Predložila je po brezuspešnih govorih proti načrtom samim, naj bi se vsaj vzprejel vanj amendement, da se bode zakon o preustroju mestne uprave Reške predložil kasneje. Naravno, da bi bilo vzprejetje tega dodatka le boljše akademične vrednosti, kajti Madjari bi brez tega nikdar ne dopustili, da bi se za časa provizorija razpravljala taka zakonska osnova v našem saboru. A vendar ga večina, kljub temu, da jo je celo dosedanja zvesti njen pristaš baron Bartol Zmajić s povzdignjenimi rokami prosil, naj temu dodatku pritrdi in ne dopusti, da bi se Hrvat na Reki v vlastnej svojej hiši čutil tujca, ni vsprejela. S tem je osoda Reke odločena. Ne bode dolgo trpelo in Madjari si jo bodo z jednostranskim prelomljenjem nagodbe prilastili. Kako bomo mi v tem slučaju varovali svoje pravice, videli bode.

(Dalje pri.)

Iz Kamnika 12. dec. [Izv. dop.] V Kamniku ušolane vasi Mekinske občine uložile so protest zoper letošnjo dopolnilno volitev v krajni šolski svet, ker jim je vodja tukajšnjega okrajnega glavarstva vzel volilno pravico, držeč se postave z dne 9. marčija 1879. l., katera ne določuje, koliko odbornikov sme priti k volitvi, ako je kaka občina le deloma ušolana. Menda vendar ne bode prišlo komu na um, omenjeno šolsko postavo tako razlagati, da bi imeli volilno pravico za krajni šolski svet vsi odborniki kake le deloma ušolane občine, ko vendar tudi vsa dotična krajna občina ne uplačuje za vzdrževanje šole, ampak le one vasi, ki so všolane. Do sedaj volili sta namreč tudi deloma ušolani občini Mekine in Šmarca v krajni šolski svet skupno z mestom in poslali ste za vsako ušolano vas kar po jednega odbornika k volitvi, ne da bi bilo to določilo okrajno glavarstvo ali kaka druga vrhovna šolska oblast. Ker ni bilo določeno po visokosti zneska, katerega uplačujejo mesto in ušolane vasi za vzdrževanje šole, koliko zastopnikov bi imele kmetijske občine in koliko mestna občina v krajnem šolskem svetu, zgodilo se je vsled tega, da so mogle kmetijske občine poslati večje število svojih odbornikov na volišče, nego mestna občina in so zaradi tega tudi vsekdar zmagali kmetijski kandidati. Tako so tudi pred tremi leti dobile vsled tega krivičnega volilnega reda kmetijske občine, ki plačujejo v vzdrževanje šole na leto nekaj čez 200 gld. pet zastopnikov, a mesto, ki donša k omenjeni svoti 738 gld., ostalo je brez zastopnika. Meščanov gg. Murnika in Peterlina, katera sta bila do sedaj v krajnem šolskem svetu, večina meščanov ni volila in sta prišla v šolski zastop, ker so za nja glasovali kmetijski volilci. Kmetje so takrat v svoji velikodušnosti privoščili le tema dvema meščanom sedež v krajnem šolskem svetu, a ne štirim, kateri jim po vsakoletnem znesku za šolo po vsej pravici pripadajo.

Meščana, sedanja uda krajnega šolskega sveta, sta se pa svojim kmetiskim volilcem za to odlično zaupanje vsekdar jako hvaležna izkazovala; poganjala sta se na kvar mestu prav vrlo za kmetijske občine in tem na ljubo pritrdila nekaterekratnim takim sklepom, katerih ogromna večina meščanov odobravala ni in nikdar ne bode.

Da bi se kmetijska oblast nad mestno šolo v prihodnje, ako ostane sedanji volilni red v veljavi, še bolj zagotovila, vsprejel je krajni šolski svet kar

z razprostrtimi rokami v šolo občino Voljši potok-Rudnik, katera je po navdihnenji nekaterih udov krajnega šolskega sveta na svojo lastno škodo za ušolanje prosila; mestnega odbora, kateri se je izjavil proti temu ušolanju, krajni šolski svet ni slušal. Za 30 ali 40 gld., katere bode novoušolana občina dodajala k šolskim stroškom, odprla so se jej šolska vrata kar na stežaj, dobro vedoč, da je v šolskih občinah že sedaj več otrok, kakor bi jih biti moralo. Ni se pomislilo, da bode to, ako se vsprejme še več kmetijskih otrok v šolo, ki zaradi obilne daljave šole nikakor redno obiskavati ne bodo mogli, na kvar pouku mestnih otrok. Kmetiskim občinam na ljubo odložilo se je menda razširjenje tukajšnje dekliske dvorazredne šole s poldnevnikom poukom na nedoločen čas. Kako je to, da je ravno naše mesto glede izomike deklisk menda mej vsemi kranjskimi mesti najslabše? Ali se že ne nahajajo po vaseh četverorazrednice, v katerih se tudi dekletca lahko toliko izobražijo kakor dečki.

Deželni šolski svet se je vsaj toliko oziral na želje meščanov, da bode sedaj vendar drugi razred dekliske šole imel tudi celodnevnik pouk. — Ne vemo pa, bode li to vseč našemu krajnemu šolskemu svetu?

Dobroto poldnevnega pouka hotele so kmetijske občine deloma tudi že dečki šoli nakloniti, a prošnja je bila že v prvi inštanci pri okr. šolskem svetu odbita.

Tudi proti tej nenadni invaziji kmetov na celodnevnik pouk ni imelo mesto menda v krajnem šolskem svetu nobenega branitelja.

Iz teh razlogov in ker je mesto uvidelo, kako krivično je zastopano v krajnem šolskem svetu ker mestni odborniki niso mogli več mirno gledati, kako se je katoliškega kristijana nevrednim, brezobzirnim postopanjem in nagajanjem tukajšnjim mirnim in marljivim učiteljem, ki dolžnosti svojega stanu natančno spolnujejo, njih delovanje posebno po jednem udu krajnega šolskega sveta težilo, prišel je 29. novembra mestni odbor v tolikem številu k volitvi, da si je zamogel, se ve da po odstopu volilcev le deloma ušolanih občin, izbrati tri meščane, kateri ne bodo kmetom na ljubo prezirali interesov domačega mesta v krajnem šolskem svetu. Ako bi tudi ne bilo okrajno glavarstvo tej krivični volitvi na sled prišlo, protestovala bila bi mestna občina zoper sedanji volilni red, kajti šteje si v svojo dolžnost, da se postavi v bran tam, kjer se hočejo kratiti mestne pravice. Mestni občini, ki plačuje v normalno šolski zaklad in za domačo šolo velike zneske, ne more biti vse jedno, da se vsprejemajo v šolo kmetijske občine brez njenega dovoljenja. Nečemo biti tujci v lastni hiši, kojim bi znali nečega dne kmetje v svesti si svoje mogočnosti, zaklicati: „Mi smo gospodarji v šoli; vi pa plačujte in — molčite!“

Pravičnemu zastopu kmetijskih občin v krajnem šolskem svetu se nikdar ustavljali ne bomo, radi jim privoščimo toliko zastopnikov, kolikor jih v primeri doklad za mestno šolo pripada, kakor je to tudi določeno v drugih krajih. Tudi mesto Kranj ima ušolane le deloma tri občine, a te volijo same zase le jednega zastopnika v krajni šolski svet, mesto pa, ki za šolske potrebe plačuje primeroma veliko več, štiri zastopnike. Kar pa je v Kranju postavno, menda tudi v Kamniku ne more nepostavno biti.

Odločno bomo protestovali, da bi imele kmetijske občine v šolskih zadevah odločilno besedo; dokler bomo za šolske potrebe plačevali skoro štirikrat toliko kakor kmetijske občine, ne bomo kmetijskih zastopnikov prosili milosti, da vsprejmejo tudi katerega mestnega odbornika mej ude krajnega šolskega sveta.

Radi tega se tudi za gotovo nadajamo, da bode slavni deželni šolski svet, ki šteje v svoji sredi poznate poštenjake, protest Mekinske občine zavrgel in naklonil mestu one pravice pri volitvi v krajni šolski svet, da bode po določenem številu svojih odbornikov za vselej pravično zastopano.

Konečno moramo še omeniti, koliko je našim kmetiskim občinam na pravičnem zastopu mesta v krajnem šolskem svetu ležeče.

Dasi imajo kmetijske občine v šolskem svetu po izžrebanji treh udov še vedno dva zastopnika, vendar niso kmetijski volilci pri zadnji volitvi hoteli vsprejeti nobenega drugega meščana, njih somišljenika mej svoje kandidate, nego prejšnja dva, ki seveda uživata njih posebno milost in naklonjenost. Kmetijski volilci so si menda mislili v svojej zavednej

oblasti: „Mesto naj se zadovolji z drobtinami, ki padajo od naše mize!“

Iz Šturja 13. decembra. — (Iz nižjih krogov.) — Vaš velečenjeni list od 3. t. m. je v dopisu iz Šturja povedal nekoliko prav resničnih o naši šoli in naših šolskih razmerah. Res je takó. Ali kdo je vsemu temu kriv? Mi vsi! Težaci, seljaci in velikaši. Koliko let slagamo že za šolo? In koliko potov smo že radi tega šolskega prostora zborovali? Že mnogokrati in dosedaj še vsaki pot brezuspešno. In čemu tako?! Ker nekateri mogoci bi radi šolo pred svojim dvorom imeli. „Grad“ smo oddali, za to smo klet dobili. „Senica“ bila je preskupocena. Na „Mlaki“ bilo je premočvirno in ona je uprav pred Defranceschi-jevimi. Na „Placi“ za kotarjem bil bi najbolj primeren prostor za šolo; raca na vodi! — je pa lih Šaplovim nasproti. Ko so nas in Ajdovce šolske oblasti pred časom družile in vezale v četvero-razrednico, šolo zajednico a žalibože — za v vèk — ne zvezale — se je nam trpinom zabijalo v glavo, da mi Šturci imamo za šolo že čez pet tisoč gld. Ajdovci pa še nič; akoravno se je od one strani dobro vedelo, kako se to- in one-stran Hublja za šole plačuje in iste zida. Ravnopravnost šol; kje da bode v Šturji ali v Ajdovščini, učitelj-voditelj? i drugo bilo je na dnevnem redu. Samo, da so se laglje pogajanja gledé združenja šol razbila. Vse! Vse se je posrečilo! A mi, ki smo zbegani modre svetovalce zvesto poslušali, njim slepo verovali, se jim ponižno uklanjali, ž njimi glasovali, smo na cedilu ostali! Naša deca mora še vedno v podzemeljsko mokroto, zaduhlo klet, v šolo. Vrli Ajdovci pa — kakor jih sam dopisnik nazivlje — ki niso imeli pred dvema letoma niti novčiča za šolo, imajo lepo šolo. Mi pri vseh sedem tisočih nismo pa še pod šolskim kapom. — Spoznajmo se same sebe in bode nam in naši šoli kmalu bolje.

Domače stvari.

— (V VII. seji deželnega zbora kranjskega,) ki je trajala do 1. ure popoldne, govoril je deželni glavar v jako obširnem govoru za povišanje plač deželnih uradnikov in služabnikov, ali za zdaj vsaj za dovoljenje draginskih 15, 10 ali 5% priklad. Prof. Šuklje utemeljeval je svoj samostalni predlog o premembi volilnega reda, ki se je izročil upravnemu odseku. Baron Apfaltrern hoče nekoliko popravljati svojo izjavo v tej zadevi in trdi, da je nemška manjšina zato proti razširjenju volilne pravice, ker bi utegnili po njej v zbor priti elementi, ki bi vsled slabega materialnega položaja ne varovali dobro gmotnega položaja dežele. Kraškemu komiteju za preiskavanje oziroma osuševanje Planinske doline dovoli se 500 gld. Prošnji Marijine bratovščine in Vincencijske družbe v Ljubljani se ne uslišita; društvu za podporo dijakov v Rudolfovem dovoli se 250 gld. podpore, „Narodni šoli“ 100 gld., podporo „Matici Slovenski“ za izdavanje slovenskih šolskih knjig pa ima določiti deželni odbor. Prihodnja seja je v petek.

— (Osobne vesti.) Vladni tajnik dr. Karol Russ imenovan je okrajnim glavarjem, okrajni komisar Friderik vitez Schwarz vladnim tajnikom na Kranjskem. — Gg. Ivan Pirnat in Gvido Visconti, praktikanta pri deželni sodnji v Ljubljani, imenovana sta avskultantoma za Kranjsko. Gg. praktikanta Karol Regula pri okrožni sodnji v Celji, Jakob Jarc pri okrajni sodnji v Gornjemgradu imenovana sta avskultantoma za Štajersko.

— (Imenovanje.) Gosp. Josip Žičkar, prvi kaplan v Celji imenovan je vikarijem v Celji. Gosp. Ludovik Hudovernik imenovan je prvim kaplanom v Celji.

— (V Laški trg) preselil se je dr. Viktor Fleischer, do sedaj odvetnik v Judenburgu.

— (K obsodbi Celjskih dijakov.) Ko se je vršila preiskava proti dijaku, ki so cesarsko pesen slovenski peli, prišel je na vrsto tudi dijak, ki ni pel, ker sploh peti ne zna. Vprašali so ga, je li pevec? „Nesem,“ bil je odgovor. A s tem še ni bilo dovolj, kajti menda po „peinliche Halsgerichtsordnung“ vprašalo se je dalje: „Ali pa bi bili peli, da ste pevec?“ — „Da sem pevec, bil bi tudi pel,“ odvrne odkritosrčno dijak. Odkritosrčnost dijakova pa je bila na napačnem mestu, kajti zaradi tega odgovora dobil je 16 ur zapore.

— (Krajčarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani.) Hvaležno smo se že ob priliki spominjali učiteljskega in trgoveškega stanu, za se z marljivim trudom zanimata za pospeševanje

našega blagega podjetja. Dolžnost naša je tudi spregovoriti nekoliko o prizadevanji krasnega spola. Žalibog, da Slovenci nimamo toliko narodno probujenega ženstva, kakor ga imajo nekateri drugi slovanski narodi, toda, kar ga imamo, to, rečemo lahko s ponosom, to stoji trdno in zasluži tem večjo posnemo. Ko smo svoje dni apelirali glede svojega podjetja na narodne Slovenke, naš poziv ni ostal nikakor brezvspešen. Ne le, da so, kakor pouzamemo iz vrnenih nam razpečanih knjižic, darovale že znatne doneske za zgradbo „Narodnega Doma“, ne le da so, kot smo pred kratkim poročali, rodoljubne Vrhniške gospe kupile celo knjižico in da pridejo v kratkem za njimi rodoljubne Vrhniške gospe, — tudi 17 poverjenic imamo, ki aktivno in agitatorično delujejo za našo stvar. Čast in hvala tedaj našemu nežnemu spolu za njegovo trudoljubivo in prijazno pospeševanje naše ideje, ki naj bi, čim preje tem bolje, že skoro postala občešlovenska!

— (Iz Št. Jurija ob juž. žel.) se nam piše v 15. dan decembra. Občinski odbor v Št. Juriji ob juž. žel. je v svoji seji 13. t. m. mej drugim sklenil, da naj občina od sedaj naprej uraduje vse slovensko — kar se je pa deloma že tako do sedaj storilo. Nadalje se je sklenilo slav. vodstvu južne železnice prošnjo poslati, da dobi tukajšnja železniška postaja tudi slovenski napis.

— (Izpred porotnega sodišča.) Včeraj bil je zatožen 18 letni tesarski pomočnik Jos. Strah hudodelstva uboja. Dne 18. oktobra t. l. po noči udaril je kmetijskega fanta Jakoba Židana s kolom po glavi, da slednji za udarcem umrl. Porotniki potrdili so z 8 proti 4 glasom hudodelstvo uboja in Josip Strah bil je obsojen na 6 let težke ječe, poostrene vsaki mesec s postom.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Sofija 16. decembra. Včeraj zastopnikom vlastij izročena bolgarska nota se strinja s predlogom vojaške komisije in formuluje nekatere pridržke. Bolgarska vlada izraža željo, da bi komisija bolgarske zmage v poštev jemala.

Praga 16. decembra. V deželnem zboru utemeljeval je Plener svoj predlog, da se sodnijski okraji po jeziku razločijo in da se volilne pravice razširi tudi na petakarje. V govoru pobijal je najstrašnejše predlog Trojanov ter napadal vladu in namestnika. Slednji zavrnil je najodločnejše proti vladi in proti njemu naperjena očitavanja in poudarjal, da še nikdar ni zapustil stališča državnih osnovnih postav in ravnopravnosti. Oba predloga izročila sta se posebni komisiji, obstoječi iz 15 članovi. — Schönborn povzel je Clama lanske jezikovni predlog in predlagal, da se obligatorčno uvede pouk veronauka tudi na višjih realkah.

Ker k občnemu zboru delniškega društva „Prvi narodni dom“ 15. septembra t. l. ni prišlo po pravilih predpisano število delničarjev, se odloči prihodnji občni zbor na

nedeljo 20. decembra 1885.

ob 6. uri zvečer v čitalnični dvorani v „Narodnem domu“, kamor se povabijo vsi delničarji s pristavkom, da vsak, ki se sam ne more udeležiti, vsaj podpisano pooblastilo pošlje.

Predmeti so:

- I. Letno sporočilo;
- II. Račun;
- III. Sprememba pravil;
- IV. Sporočilo o naložbi gotovine in izposojilih;
- V. Volitev novega začasnega odbora.

Ob enem se naznani, da je dozdej upisanih 129 delnic, od katerih je 44 popolnoma uplačanih, in da cela svota uplačanih doneskov znaša 3725 gld. 97 kr. Delničarji, ki svojih delnic še niso uplačali, se v drugič opominjo, da doneske vsaj odslej redno upošiljajo; če ne, se bo proti njim po pravilih in po čl. 220 trgov. zakona postopalo.

Od uplačane svote je v Ljubljanski hranilnici naloženih na

nl. št. 147449. 200 gld. — kr.
dozdajni stroški znašajo 66 „ 35 „
gotovine je v blagajnici 19 „ 62 „
in znesek 3440 „ — „
pa se je čitalničnemu društvu v Rudolfovem za poplačevanje dolgov in stavbenih stroškov izposodilo;

za 2910 gld. je delniško društvo prejelo od čitalničnega društva dolžno pismo s pravico intabulacije.

Za ostanek in za novo posojilo 460 gld., katero je večina delničarjev pisмено dovolila, se bode prihodnjemu občnemu zboru predložilo dolžno pismo za odobrenje.

Posojena svota se bode potem, ko se zadeva z obrtniškimi društvom v Ljubljani reši, uknjižila na poslopje „Narodni dom“, katero je sodnijsko cenjeno nad 16000 gold. in na katerem je dozdej uknjiženih 6500 gld. — kr.
in na katero se bode za obrtniškodruštvo uknjižilo še za . 1450 „ — „
ako se sporazumljenje doseže,
torej za 7950 „ — „

Ker dozdajni dohodki s tem, kar čitalnično društvo doplačuje, zadostujejo za plačevanje obrestij in amortizacijo kapitala, bode s časoma čitalničnemu društvu mogoče, po amortizacijskem načrtu vsako leto nekoliko delnic poplačati; posebno, ako se delničarji za toliko časa odpovedo obrésti oziroma dobička od uplačanih delnic, kolikor časa je treba za izvršitev amortizacije.

Za to se prosijo vsi delničarji, ki radi oddaljenosti omenjene privolitve niso podpisali, da se obilno udeležijo občnega zbora, ali da vsaj pisмено objavijo svoje predloge do občnega zbora, ako se z načinom naložbe ne bi ujemali.

Dr. Albin Poznik, Janez Krajec, Adolf Pauser.

Silno so se razširile, kakor noben drug izdelek, znane švicarske pile lekarja R. Brandt-a. To je bilo le mogoče, ker so s svojim izvrstnim uplivanjem pri vsem motenju prebavanja itd. izrinile vsa druga sredstva kakor grenčico, rabarbaro, kapljice itd. Vsaka pristna škatljica (dobé se v lekarnah po 70 kr.) ima na naslovnem listu beli križ na rdečem polju in imenski počrk R. Brandt-a. (415)

Tuji:

15. decembra.

Pri **Wasservogel** z Dunaja. — Zencovich iz Trsta. — Weiler iz Gorice. — Vier z Dunaja. — Mlekna iz Budimpešte. — Rieger z Dunaja. — Fankaš iz Trsta. — Svetec iz Litije.

Pri **Reiner**, Baler z Dunaja. — Higersperger iz Celja. — Mendl, Völk z Dunaja.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vrsta oblaka	Močnina v mm.
15. dec.	7. jutraj	747.19 mm.	— 10.2° C	sl. sev.	obl.
	2. pop.	745.76 mm.	— 7.4° C	sl. szh.	obl.
	9. zvečer	746.43 mm.	— 7.6° C	sl. szh.	snež.

Srednja temperatura — 8.4°, za 7.0° pod normalom.

Dunajska borza

dné 16. decembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	82 gld. 75	kr.
Srebrna renta	83 „ 40	„
Zlata renta	108 „ 95	„
5% marena renta	100 „	„
Akcije narodne banke	874 „	„
Kreditne akcijske	294 „ 75	„
London	125 „ 80	„
Srebro	9 „ 9	„
Napol	5 „ 97	„
Nemške marke	61 „ 80	„
4% državne srečke iz l. 1864	250 gld 127 „ 75	„
Državne srečke iz l. 1864	100 gld 170 „	„
Ogrska zlata renta 4%	99 „ 40	„
„ „ „ 5%	91 „ 60	„
5% štajerske zemljiške odveze oblig.	104 „	„
Dunavska reg. srečke 5%	100 gld 119 „ 50	„
Zemlj. obh. avstr. 4 1/2% zlati zasl. listi	125 „ 50	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	115 „	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105 „ 50	„
Kreditne srečke	100 gld 179 „ 75	„
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 50	„
Akcijske anglo-avstr. banke	120 „ 104 „ 75	„
Tramway-društ. velj. 170 gld a. v.	194 „ 50	„

Zahvala.

Globoko ginjeni od mnogobrojnih dokazov srčnega sočutja mej dolgo, hudo boleznijo in o smrti našega preljubega soproga, oziroma očeta, gospoda

KAROLA FABIANI-ja,

lekarnarja in izp. kemika,

izrekamo vsem prijateljem in znancem, posebno gg. pevcem in darovateljem obilnih krasnih vencev, čest. duhovščini, ces. kr. uradnikom, meščanom, slavni požarni brambini in ces. kr. žandarmeriji, našo najsrčnejšo zahvalo.

V Škofji Loki, dne 14. decembra 1885.

(741)

Žalujoča rodbina.

Prošnja!

J. V. iz I. prosim, da naj mi zarad svoje koristi naznani, kje sedaj stanuje.

(737—2)

F. V.

EDVARD RAŠEKova

sladčičarna

v Ljubljani, na Prešernovem trgu št. 2,

vabi k obisku svoje **Božične razstave** in priporoča svojo bogato izber **sladčičarskega blaga, konfektov in bonbonov** najfinjšega okusa (lasten izdelek), ne zamenjati s tovarniškim blagom, **kasete za bonbone in božična drevesca** od 1 gld. višje. Od Silvestrovega dne dalje slednji dan sveže, jako priljubljene **predpusne krofe**. (740—1)

J. RAUNICHER-jeva

zaloga čevljarskega blaga,

Židovske ulice št. 6,

priporoča častitemu občinstvu svoje lastnoročne izdelke čevljarskega blaga za **gospe, gospe in otroke** v najlepših izdelkih in po najnižjih cenah. — Dalje opozarja imenovana firma na svojo bogato zalogo (603—18)

čevljev za dečke in deklice,

ki se izjemoma po **jako znižani ceni** razprodajejo.

Burgundsko vino.

To fino in dobro Burgundsko vino Ogerske (francoske trte), nasajene v obširnih vinogradih na Ogerskem, pripoča jo slavni zdravniki zaradi njega milobe in izvrstnih svojstev pri želodčnih boleznih, pomanjkanju krvi, oslabljenju, diarrih in rekonvalescenci z izrednim vspehom. — Zdravilnica v Lindewiese (Slezija) uporablja to vino že več kakor 15 let in priporoča posebno kot okrepilno pri rekonvalescenci.

Jedino zalogo za Kranjsko

ima (656—7)

„LEKARNA TRNKOCZY“

zraven rotovž v Ljubljani.

Velika steklenica velja 80 kr., 10 steklenic 7 gld.

Po pošti se pošlje najmanj 5 steklenic.

Čiščenje in zboljšanje vina.

Najgotovjše, najhitrejše in najcenejše sredstvo za čiščenje in zboljšanje vina in popraviljanje bolnega vina je

prava francoska galerta

tvrdke **COIGNET & C.** v Parizu, Lyonu, Marseillu.

To **zajamčeno sredstvo** z navodilom, kako je rabiti, se vedno dobiva pri tvrdki

A. HARTMANN v Ljubljani,

pisarna v Tavčarjevi palači. (587—21)

Restitucijski

fluid

pomnoženi, tudi

konjski cvet

imenovan,

rabi za drgnjenje v krenilo udov pri konjih. Ta cvet, mnogo let po izkušenju živinozdravnikov in praktičnih poljedelcev glede učinka kot izborni skušen ter priznan kot najboljši zdravilen in krepilec, ohrani konja do pozne starosti, celo pri največjem trpljenju vztrajnega in pogumnega, zabranjuje otrplost konjskih udov ter služi v krepilo pred in v restituciji (očvrstjenju) po kakem trdopolnem delu. Dalje rabi kot podpiralno in ozdravilno sredstvo pri pretegu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpnenju v boku, v krizi i. t. d., otekanju nog, mehurjih na nogah, izvinjenju, tištanju od sedla in oprave, pri sušici i. t. d., s kratka skoro pri vseh vnujnih boleznih hihab.

1 steklenica z rabilnim navodom vred stane 1 gld., 5 steklenic z rabilnim navodom vred samo 4 gld. Prodaja in vsak dan razpošilja zdravila s pošto na deželo: (655—7)

„LEKARNA TRNKOCZY“

zraven rotovž v Ljubljani.